

بیان هنر و نقاشی

عباس غلامی

انتشارات سالوی

۱۳۸۶

غلامی . عباس ۱۳۵۳

بیان هنر و نقاشی / عباس غلامی

بجنورد: سالوک، ۱۳۸۵، ۶۸ ص

۷۰۰۰ ریال: ۹۶۴-۹۵۸۵۲-۰۰-۶ فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

۱- نقاشی - تاریخ ۲. نقاشی الف بیان

۵۰nd/جلد ۷۵۹

۳۷۱/۱۰۲ ۴۶۸۱۵-۸۵م

انتشارات سالوک بجنورد . طالقانی غربی . شریعتی جنوبی . کوچه شهید کریمی

تلفن : ۰۵۸۴-۲۲۲۴۴۲۷ همراه : ۰۹۱۵۵۸۴۷۵۴۴

نام کتاب : بیان هنر و نقاشی

تألیف : عباس غلامی

ناشر : سالوک

تیراژ : ۲۰۰۰ جلد

نوبت و سال چاپ : اول - ۱۳۸۶

تعداد صفحات : ۶۸

قطع : وزیری

چاپ : دانشگاه فردوسی

لیتوگرافی : مشهد اسکندر

طراح گرافیک : علی قدیمی

شابک : ۹۶۴-۹۵۸۵۲-۰۰-۶

تلفن پخش : ۰۹۱۵۵۸۴۷۵۴۴

سفارش اینترنتی : www.salook-pub.ir / www.Mkymedia.com

قیمت : ۷۰۰ تومان

« بیشتر اشتباهات ما درباره هنر از نداشتن وحدت نظر در استعمال کلمات هنر و زیبایی ناشی می شود. می توان گفت که ما فقط در سوء استعمال این کلمات وحدت نظر داریم. ما همیشه فرض می گیریم که هر آنچه زیباست هنر است، یا هنر کلیتاً زیباست، و هر آنچه زیبا نیست هنر نیست و زشتی نفی هنر هست»^۱

۱ رند، هربرت، معنی هنر، ترجمه نجف دریا بندری، جاب چهارم، تهران: چاپخانه سپهر، ۱۳۷۱، ص ۴.

مقدمه

هرکس که با هنر سر و کار دارد و یا در رابطه با هنر مطالعه و تحقیق می کند و یا به نقد و اظهار نظر در رابطه با هنر می پردازد، حتی اگر این تعاریف از هنر را نپذیرد که: تولستوی می گوید: «فعالیت هنر، بر بنیاد این استعداد آدمی قرار دارد که انسان، با گرفتن شرح احساسات انسان دیگر، از راه شنیدن یا دیدن، میتواند همان احساسی را که شخص بیان کننده و شرح دهنده تجربه کرده بود، وی نیز همان احساس را تجربه نماید»^۲ ماتیس می گوید: «ترکیب عبارتست از هنر قرار دادن عناصر گوناگون که نقاش برای بیان احساسات خود بکار می برد، بوضعی تزئینی»^۳.

و هربرت رید می گوید: «عمل حقیقی هنر عبارتست از بیان احساس و ایجاد تفاهم»^۴ با این حال در کار خود از کلمات بیان، بیان هنری، بیان مفاهیم و ... استفاده خواهد کرد. اگر به کتابهایی که در مورد هنر به نگارش در آمده اند نظری بیافکنیم، کمتر کتاب و مقاله ای را می یابیم که در آن چندین مرتبه از عبارت: بیان مفاهیم و احساسات استفاده نشده باشد. مثلاً می گوئیم این اثر دارای بیان صریح یا بیان مبهم، ... است. آثار فلان مکتب به بیان مشکلات و گرفتاریهای اجتماعی و ... میپردازد و ... کلمات و عبارات بیان نمادین و بیان انتزاعی نیز به وفور مورد استفاده قرار می گیرند. اما استفاده از این عبارات در اکثر موارد مبهم است، و معانی این عبارات با یکدیگر تداخل نموده بگونه ای که گاه تعریف یک عبارت به مفهوم اصطلاح دیگر بر می گردد. نویسنده مقاله نئوپلاستی سیسم در این مورد می نویسد: «رنگ، خط و سطح، بیانی سمبلیک و نمادین از ترس و دلهره و اضطراب و گاهی همچون آثار موندریان، جلوه هایی از زیبایی می گردد»^۵ و در ادامه می آورد که: «ساختمان اساسی اشیاء، بر حول محور آبستراکسیون - برای موندریان - ابتدا از اشکال نهفته در طبیعت منتزع می شد، اما چندی

۲. تولستوی، لئون: هنر چیست؟ ترجمه کاوه دهگان، چاپ هفتم، تهران: چاپخانه سپهر، ۱۳۶۴، ص ۵۵.

۳. رید، هربرت: هنر امروز؛ ترجمه سروش حبیبی، تهران: چاپخانه فاروس ایران، ۱۳۵۲، ص ۴۲.

۴. رید، هربرت: معنی هنر؛ همان مآخذ، ص ۲۴۲.

۵. ابراهیم، محسن: نئوپلاستی سیسم (دستایل): فصلنامه هنر، تهران: شماره ۱۷، سال ۱۳۶۸، ص ۹۹.

بعد، همین نقوش به سوی تجرید و انتزاعی ناب تر راه یافتند. «^۶ و معلوم نمی گردد که آثار موندریان دارای بیان نمادین می باشند یا بیان انتزاعی.

هربرت رید می گوید: «انتزاع، هر گونه بیانی را که از شکل ظاهر در می گذرد و بر عناصری از بیان که جنبه مفهومی، فوق طبیعی، تقیدی و مطلق تکیه می کند در بر میگیرد. این که چنین شکلهایی به عنوان نشانه ها یا نمادهای عینی (کمپوزیسیونهای گوناگون خط، حجم، رنگ و غیره) نمایانده می شوند، استفاده از واژه «انتزاعی» را بی اثر نمی سازد.»^۷

«اثر مدرن هنری، همچنانکه پیش از این گفتم، یک نماد است. نمادماهیتاً برای افراد آشنا به آن قابل فهم است.»^۸ «او (هنرمند معاصر) عملاً زبان تازه ای می آفریند، که زبان نمادی تصاویر بصری است.»^۹

و این در حالی است که در جای دیگری می گوید: «درک این واقعیت که پیکره های آفریده هنری مور به زبان فنی، هرگز نمادین نیستند، اهمیت فراوان دارد. این آفریده ها همیشه به صورت پیکر، کمپوزیسیون یا صرفاً زندگی خاص و فردی هستند.»^{۱۰}

مقایسه این جملات با یکدیگر خود به قدر کافی گویای مطلب می باشد. به همین دلیل در صفحات آتی تلاش من بر این است که تعریفی از بیان انتزاعی و بیان نمادین ارائه دهم و بطور اساسی تر به موضوعی پردازم که گاه در هاله ای از ابهام قرار داشته و گاه اهمیت موضوع نادیده انگاشته شده است. تلاش من بر این است که این موضوع را در متن اندیشه های هنری پر رنگ نمایم.

۶. همان، ص ۱۰۰.

۷. رید، هربرت؛ فلسفه هنر معاصر؛ ترجمه محمد تقی فرامرزی، چاپ دوم، تهران: کارون، ۱۳۷۴، ص ۱۲۳.

۸. همان، ص ۵۴.

۹. همان، ص ۱۲۲.

۱۰. همان، ص ۳۳۳.